

بررسی تأثیر معماری منظر در پروژه های عمرانی شهری بر سلامت روحی شهروندان با رویکرد توسعه پایدار

محمد سعید عباسی

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مهندسی عمران دانشگاه آزاد اهواز (civilsaeid1991@gmail.com)

چکیده

در دهه های اخیر مبحث منظر شهری و توسعه پایدار بسیار مورد توجه اندیشمندان و طراحان محیط شهری قرار گرفته است. در گذشته بیشتر انسان تحت تاثیر محیط زیست قرار می گرفت ولی امروزه انسان بر محیط خود اثر می گذارد و حتی اگر تأثیراتی از محیط خود بگیرد، اغلب بازخورد همان اثری است که خود ایجاد کرده است. زندگی مدرن باعث ایجاد بیماری های روحی و روانی و افزایش میزان افسردگی و استرس در جوامع شهری شده است. یکی از مواردی که نقش بسزایی در سلامت روحی شهروندان دارد، توجه به معماری منظر و طراحی شهری است که امروزه متأسفانه توجه کمی به آن می شود. در این پژوهش ضمن ارزیابی شاخصه های منظر شهری و توسعه پایدار در پروژه های عمرانی شهرها به بررسی توجه نقش معماری منظر در مدیریت پروژه های شهری بر سلامت روحی و روانی و کاهش استرس های ناشی از زندگی در محیط شهری شهروندان پرداخته شده است. روش تحقیق این پژوهش به صورت توصیفی-تحلیلی و منابع کتابخانه ای و ژورنال های مرتبط به عنوان منابع اطلاعاتی این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است.

واژه های کلیدی: معماری منظر، توسعه پایدار، پروژه های عمرانی شهری

۱- مقدمه

شهر، ابر پدیده ای است که در ادوار مختلف به ویژه در دوران تجدد و پس از آن محمل تحقق شیوه های زندگی بشر را فراهم ساخته، گرچه خود محصول همان شیوه ها بوده است. شهر به مثابه متن از طریق یک واسطه ارتباطی به عنوان رسانه ایدئامی و در دسترس همگان، همواره خود را به مخاطب عرضه می دارد. این واسطه ارتباطی که در قالب یک نظام نشانه ای به بازنمایی واقعیت شهر و ساخت معنا در ذهن مخاطب می پردازد را، "منظر شهری" می خوانیم. منظر شهری سطح تماس انسان و پدیده شهر است. اجزا منظر شهری نشانه هایی هستند که هرکدام به معانی و محتوای خاصی دلالت می کنند. از جمله مهمترین این دلالت ها برای شهروندان (مخاطبان اصلی منظر شهری)، دلالت بر حیات و همچنین بازنمایی ویژگی های اصلی زندگی آنان در قالب هویت است. شهر از برآیند بی شمار مؤلفه و از طریق واسطه ای گوناگون از جمله معماری منظر پدید آمده است. هرچند معماری منظر در بسیاری از مباحث، به ویژه در زمینه مفاهیم مربوط به خلق و سازماندهی فضا و مکان، قرابت بسیار زیادی به معماری دارد، لیکن عرصه فعالیت آن، که به طور معمول مرتبط با خلق، ساماندهی و مدیریت فضاهای باز طبیعی و مصنوع است و ارتباط ناگزیر معماری منظر با فرآیندهای جاری در این عرصه، باعث شده تا خصوصیات و ویژگی های خاصی برای آن پدید آید. خصوصیات ویژه این رشته باعث شده تا معماران منظر در کنار درک مفاهیم عمیق در مورد خلق فضا، نیازمند آشنایی و بکارگیری طیف وسیعی از دانش های مرتبط با رفتار انسان، مفاهیم هنری و تاریخی مرتبط با فضاهای باز و طبیعی، دانش و علوم مرتبط با طبیعت و مؤلفه های طبیعی و نیز دانش مهندسی